

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ**ΚΡΙΤΗΡΙΟ 16924****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Η γυναίκα στην Επανάσταση του '21**

Το παρακάτω κείμενο (ελαφρώς διασκευασμένο) δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο <https://mikisguide.gr/> στις 8/3/2021.

Τα κόκκινα αυγά της επανάστασης τα βάφουμε με αίμα οι γυναίκες - λέει σοφά ο Μίκης Θεοδωράκης. Τα βάφουν οι μανάδες, οι κόρες, οι αδερφές. Επανάσταση χωρίς αυτές δε γινόταν και δε γίνεται.

Η θέση των γυναικών στην επανάσταση του '21 δεν ήταν παθητική, όπως κάποιοι/-ες μας είπαν. Μπορεί οι γυναίκες ως επί το πλείστον να βρέθηκαν στα μετόπισθεν, όμως η στάση τους δεν ήταν παθητική, αλλά ενεργητική. Οι Ελληνίδες συνέδραμαν τον αγώνα της ελευθερίας αποφασιστικά και πλήρωσαν δυσανάλογα το τίμημα.

Σε μια πατριαρχικά οργανωμένη κοινωνία, που ήταν τότε, δε σημαίνει ότι η γυναίκα βρισκόταν στο σπίτι περιμένοντας παθητικά το μοιραίο. Αυτό μπορούσε να συμβεί στην Τουρκική κοινωνία, αλλά όχι στην Ελληνική.

Όλοι οι πόλεμοι και οι επαναστάσεις στην ιστορία μέχρι τότε, ήταν υπόθεση των αντρών. Και στην Επανάσταση του '21 οι πρωτεργάτες ήταν κυρίως άντρες, αλλά δεν υστέρησαν οι γυναίκες και δεν ήταν λίγες οι φορές που βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή στις πολεμικές συγκρούσεις.

Στην Επανάσταση του 1821 για πρώτη φορά στην παγκόσμια ιστορία οι γυναίκες διεκδίκησαν την ισότητα και την κατάκτησαν και στο πεδίο της μάχης. [...] Η καταγραφή της ιστορίας, τα δημοτικά τραγούδια, οι μαρτυρίες των πρωταγωνιστών, των περιηγητών της εποχής, των εικαστικών, των πολεμικών ανταποκριτών αναδεικνύουν, περιγράφουν και απεικονίζουν το σημαντικότερο ρόλο των γυναικών σε όλη τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα, τη γενναία συμπεριφορά τους, η οποία έφτανε στην αυτοθυσία. Σε συμβολικό επίπεδο η Ελλάδα της επανάστασης, η Ελευθερία, η Νίκη, η Δόξα παρουσιάζονται και απεικονίζονται με τη μορφή της γυναίκας.

Οι ηρωικές πράξεις ανδρών και γυναικών, στον αγώνα της ελευθερίας, φανερώνουν έναν αξιακό κόσμο που ανυψώνεται πολύ πάνω από συμφεροντολογική υλική πραγματικότητα της εποχής, πάνω ακόμα και από τη ζωή. Η ένταξη και η συμμετοχή στην επανάσταση συνεπαγόταν την αποδοχή του διλήμματος «ελευθερία ή θάνατος». Ήταν για όλους, ατομικά και συλλογικά, ένα

Έξυπνα και Εύκολα!www.arnos.gr info@arnos.gr

αγώνας ζωής και θανάτου. Μέση κατάσταση δεν υπήρχε. Ούτε έγινε αποδεκτή, όταν στην πορεία προσφέρθηκε. Η ελευθερία παράλληλα ταυτίστηκε με την Ανάσταση (του γένους, της Πατρίδας) και ο θάνατος με την οριστική εξαφάνιση του έθνους. Αυτές οι συνθήκες προσδιόρισαν και τη θέση και το ρόλο της Ελληνίδας στον Αγώνα και ανέλαβε ενσυνείδητα κι υπερήφανα τις ιστορικές της ευθύνες.[...]

A1. Αναλαμβάνεις να παρουσιάσεις στους συμμαθητές σου συνοπτικά, σε 70-80 λέξεις, τη θέση και την προσφορά της γυναίκας κατά την Επανάσταση του '21, σύμφωνα με τον κειμενογράφο του κειμένου.

Μονάδες 15

A2. Να εντοπίσεις ένα σημείο στην 5^η παράγραφο του κειμένου που γίνεται χρήση ασύνδετου σχήματος (μον. 4) και να εξηγήσεις την επιλογή αυτή του συγγραφέα ως προς το επικοινωνιακό της αποτέλεσμα (μον. 6).

Μονάδες 10

A3. Με αφορμή τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση καλείσαι ως εκπρόσωπος του Λυκείου σου να εκφωνήσεις ομιλία (200 – 250 λέξεων) αξιοποιώντας το παράδειγμα των γυναικών του '21 για τον τρόπο που το σχολείο θα ενισχύσει την ιστορική συνείδηση των νέων .

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Το παρακάτω ποίημα περιλαμβάνεται στο βιβλίο του Ν.Γ. Πολίτη ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

Ο πόλεμος αρχίνησε κι ανάψαν τα τουφέκια.

Τον Ζέρβα και τον Μπότσαρη εφώναξε ο Τζαβέλας:

"Παιδιά μ', ήρθ' ώρα του σπαθιού κι ας πάψη το τουφέκι".

Κι όλοι έπιασαν και σπάσανε τις θήκαις τω σπαθιώ τους,
τους Τούρκους βάνουνε μπροστά, τους βάνουν σαν κριάρια.

Άλλοι έφευγαν και άλλοι έλεγαν "Πασά μου, αναθεμά σε
μέγα κακό μας έφερες τούτο το καλοκαίρι,

Έξυπνα και Εύκολα!

www.arnos.gr info@arnos.gr

εχάλασες τόση Τουρκιά, σπαίδες κι' Αρβανίταις.
Δεν είν' εδώ το Χόρμοβο, δεν είν' η Λαμποβίτσα,
εδώ είν' το Σούλι το κακό, εδώ είν' το Κακοσούλι,
που πολεμούν μικρά παιδιά, γυναίκες σαν τους άνδρες,
που πολεμάει η Τζαβέλαινα σαν άξιο παληκάρι."

B1. Το ποιητικό υποκείμενο θίγει τον ηρωισμό των Ελλήνων του Σουλίου. Με ποια αναφορά στηρίζεται ο ηρωισμός τους; Να καταθέσεις την απάντησή σου σε 80 λέξεις στηριζόμενος/ -η σε κειμενικές αναφορές.

Μονάδες 15

B2. Στους δύο καταληκτικούς στίχους του ποιήματος γίνεται χρήση δύο φορές ενός σχήματος λόγου. Αφού το εντοπίσεις και το αναγνωρίσεις, να ερμηνεύσεις την επιλογή του σε σχέση με το μήνυμα που μεταδίδεται.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια χαρακτηριστικά αποδίδει το ποιητικό υποκείμενο στις γυναίκες; Η στάση τους υπηρετεί το κοινωνικό στερεότυπο;

ή

2. Να υποθέσεις ότι συναντάς μια ηρωίδα του 1821 και αποφασίζεις να της πάρεις συνέντευξη. Να καταγράψεις τις ερωτήσεις που θα έκανες και τις πιθανές απαντήσεις που θα έδινε.

Μονάδες 25